

Skatteutskottets betänkande

1982/83:54

om skogsvårdsavgiften

Motionerna

I detta betänkande behandlar utskottet tre motioner om bl. a. sänkt skogsvårdsavgift samt extra avdrag vid taxeringen av skogsintäkter.

1982/83:1597 av Einar Larsson m. fl. (c)

Med hänvisning till vad som anförts i motion 1596 yrkas att skogsvårdsavgiften sänks med 0,1 % till 0,4 % från och med den 1 juli 1983.

1982/83:2115 av Arne Andersson i Ljung m. fl. (m)

Med hänvisning till vad som anförts i motion 2114 yrkas

1. att riksdagen beslutar att skogsvårdsavgiften bör sänkas till 0,3 % av skogsbruksvärdet från och med nästa budgetår.
2. att riksdagen hos regeringen begär en årlig redovisning i budgetpropositionen av användningen och budgetsaldot beträffande skogsvårdsavgiftsmedlen.

1982/83:2325 av Ulf Adelson m. fl. (m)

Med hänvisning till vad som anförts i motion 2324 yrkas att riksdagen beslutar att ett extra avdrag vid taxering av skogsintäkter medgives med 15 % för såväl rotposter, leveransvirke som egna uttag för 1983 och 1984.

1982/83:2330 av Lars Werner m. fl. (vpk) yrkandena 5 och 6.

I motionen yrkas bl. a.

5. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om skogsbeskattning.
6. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om produktionsavgift.

Gällande bestämmelser m. m.

Den som äger en skogsfastighet skall erlägga skogsvårdsavgift med ett visst promilletal av fastighetens taxerade skogsbruksvärde. Avgiften bidrar till att finansiera vissa statliga åtgärder på det skogliga området. I samband med 1979 års skogspolitiska beslut höjdes avgiften från 0,9 till 3 ‰ av det taxerade skogsbruksvärdet. Våren 1981 höjdes avgiften till 6 ‰ räknat fr. o. m. den 1 juli 1981. År 1982 sänktes avgiften till 5,5 ‰ för 1983 års taxering och 5 ‰ för 1984 och följande års taxeringar.

Skogsvårdsavgiften, som är avdragsgill vid inkomsttaxeringen, har beräk-

nats till 274 milj. kr. för budgetåret 1983/84 (prop. 1982/83:150 bil. 1.4 s. 8).

Den höjning av skogsvårdsavgiften från 3 till 6 % som genomfördes 1981 avsåg väsentligen att finansiera det extra avdrag för vissa skogsuttag samt de bidrag till avverkning av klenskog som infördes i detta sammanhang (prop. 1980/81:118, SkU 1980/81:44). Den senare sänkningen till 5 % grundade sig bl. a. på att giltighetstiden för det extra avdraget förkortades (prop. 1981/82:100 bil. 13 s. 55, SkU 1981/82:31 res. 1).

Skogsvårdsavgiften användes tidigare uteslutande till att finansiera skogsvårdsstyrelsernas verksamhet. År 1975 beslutades att avgiften skulle få användas även för vissa andra, särskilt angivna ändamål inom skogsbruket. Riksdagens skogspolitiska beslut 1979 (prop. 1978/79:110, JoU 1978/79:30), som bl. a. innebar att skogsbruket i princip skulle vara självfinansierat, ledde till den nyss angivna höjningen av skogsvårdsavgiften från 0,9 till 3 % (SkU 1978/79:49). Höjningen motiverades med att skogsägarna i större utsträckning borde medverka i finansieringen av vissa statliga åtgärder på det skogliga området. I propositionen framhölls att skogsvårdsavgiften huvudsakligen borde användas för sådana ändamål som är till nytta för skogsbruket som sådant eller på sådant sätt att alla skogsbrukare kan få del av dem. Här avsågs sådana områden som forsknings- och utvecklingsarbete, information, utredningsarbete, översiktliga skogsinvesteringar, bidrag som är tillgängliga för alla skogsägare m. m. Vidare framhölls att dessa principer tillämpats när medel beräknats för olika ändamål men att någon exakt redovisning inte varit möjlig. Utskottet, som godtog dessa uttalanden, tillstyrkte propositionen.

Det extra avdraget för vissa skogsuttag genomfördes för att stimulera avverkningsarbetet inom det enskilda skogsbruket (prop. 1980/81:118 bil. 2, SkU 1980/81:44). Avdraget uppgick till 5 % av de skogsintäkter som hänförde sig till rotposter och 3 % för leveransvirke och egna uttag. Avdraget finansierades med skogsvårdsmedel. Reglerna skulle ursprungligen gälla i fråga om skogsintäkter under perioden 1 januari 1981 - den 30 juni 1983. Våren 1982 förkortades emellertid giltighetstiden med ett år (prop. 1981/82:182, SkU 1981/82:68).

Förkortning av giltighetstiden för det extra avdraget genomfördes i samband med ställningstaganden till virkesförsörjningsutredningens förslag (SOU 1981:81 Skogsindustrins virkesförsörjning). Utredningen hade bl. a. prövat möjligheterna att lägga om skogsbeskattningen i syfte att stimulera avverkningsarbetet. Departementschefen fann i likhet med utredningen att de olika system som diskuterats skulle medföra problem och att det var alltför svårt att bedöma effekterna av dessa styrmedel (prop. 1981/82:182). Utskottet (SkU 1981/82:68) framhöll att det - som uttalas i propositionen - var svårt att bedöma effekterna av sådana styrmedel och att de avgifts- och stödssystem som diskuterats inom utredningen ansetts förenade med praktiska och principiella problem eller andra olägenheter. Detta manade enligt

utskottets uppfattning till försiktighet i fråga om åtgärder av detta slag. Härtill kom att finansieringsfrågorna enligt utskottets uppfattning lämpligen borde prövas på samma sätt som hittills, nämligen i anslutning till de aktuella anslagsfrågorna. Utskottet instämde också i departementschefens uppfattning att det f. n. inte fanns anledning att göra några principiella ändringar i det nuvarande skogsbeskattningssystemet.

Utskottet

Skogsvårdsavgift skall erläggas av den som äger en skogsfastighet. Avgiften bidrar till att finansiera vissa statliga åtgärder på det skogliga området. Våren 1981 höjdes avgiften från 3 till 6 % av skogsbruksvärdet med verkan fr. o. m. den 1 juli 1981 och har sedan bestämts till 5,5 % för 1983 års taxering och 5 % fr. o. m. 1984 års taxering. Höjningen till 6 % och de senare ändringarna har samband bl. a. med finansieringen av ett tidsbegränsat extra avdrag vid inkomsttaxeringen för vissa skogsuttag och av ett s. k. klenskogsstöd som genomfördes samtidigt som höjningen av skogsvårdsavgiften.

I motion 1597 av Einar Larsson m. fl. (c) yrkas bl. a. att skogsvårdsavgiften sänks till 4 % och i motion 2115 av Arne Andersson i Ljung m. fl. (m) att den sänks till 3 % fr. o. m. den 1 juli 1983. I den sistnämnda motionen yrkas också att en årlig redovisning skall lämnas i fråga om inflytande inkomster i form av skogsvårdsavgifter och motsvarande utgifter. Yrkandet i den förstnämnda motionen motiveras av att det s. k. klenvirkesstödet enligt *motionärernas mening* bör slopas och att – även bortsett från kostnaderna för detta stöd – ett visst överuttag av skogsvårdsavgifter föreligger. I den sistnämnda motionen anföras att ett uttag på 3 % är tillräckligt för att finansiera sådana insatser som kommer hela skogsbruket till godo. Motionärerna framhåller också att det inte går att utläsa ur budgetpropositionen hur stora belopp som gått till de olika användningsområdena för skogsvårdsavgiften.

Med anledning av den kritik som riktats mot redovisningen av skogskon- tomedlen och deras användning vill utskottet framhålla att avgiften utgår för att bidra till kostnaderna för anslag till olika ändamål som är till nytta för skogsbruket som sådant men att avsikten inte har varit att någon exakt redovisning av dessa kostnader skall lämnas. I proposition 145 om vissa skogspolitiska åtgärder, som behandlas i jordbruksutskottets betänkande (JoU 1982/83:34), framgår att regeringen vid innevarande riksmöte har lagt fram förslag om anslag på detta område som vida överstiger skogsvårdsavgifterna. Förslagen innebär bl. a. en omprövning av vissa stödformer och att det s. k. klenskogsstödet avvecklas.

Utskottet vill inte f. n. ta ställning till om samtliga de anslag som föreslås i propositionen och som tillstyrks av jordbruksutskottet är av sådan karaktär att de bör kunna bestridas med skogsvårdsavgiften, men utskottet vill i

sammanhanget erinra om att skogsbruket i princip bör vara självfinansierat.

Till grund för utskottets ställningstaganden till olika frågor på skogsbeskattningens område förra året låg bl. a. virkesförsörjningsutredningens överväganden rörande bl. a. ett utvidgat avgifts- och stödsystem för skogsbruket. Som framgår av proposition 145 till innevarande riksmöte kommer vissa härmed sammanhängande frågor att prövas av regeringen. I avvaktan på resultatet av dessa överväganden är utskottet inte berett att f. n. förorda några ändringar av skogsvårdsavgiften.

Utskottet avstyrker således motionerna 1597 och 2115.

I motion 2325 yrkar Ulf Adelsohn m. fl. (m) att ett extra avdrag återinförs för att öka benägenheten till avverkningar inom det privatägda skogsbruket. Avdraget bör enligt motionärerna uppgå till 15 % av erhållna skogslikvider under åren 1983 och 1984.

Effekterna av det tidigare stimulansavdraget om 3–5 % som gällt i fråga om skogsintäkter under tiden den 1 januari 1981 – den 30 juni 1982 har behandlats av virkesförsörjningsutredningen, och ställningstagandena till resultatet av utredningsarbetet blev att giltighetstiden för avdraget förkortades. I samband därmed avstyrkte utskottet ett yrkande om utökade avdragsmöjligheter i detta hänseende. Med hänvisning till sina tidigare ställningstaganden i denna fråga avstyrker utskottet motion 2325.

De yrkanden i motion 2330 av Lars Werner m. fl. (vpk) som utskottet har att behandla innehåller krav på utredning av frågan om en omläggning av skogsbeskattningen i syfte att befordra en bättre skötsel av skogen. Motionärerna begär också en utredning av frågan om en produktionsavgift för förädlingsindustrier för att även denna industri skall bidra ekonomiskt till åtgärder för att förbättra virkesförsörjningen.

När det gäller inkomstbeskattningen av skogsbruk bör reglerna enligt utskottets uppfattning inte göras alltför komplicerade vid den praktiska tillämpningen. Utskottet anser därför att man i första hand bör söka främja en god skötsel av skogsbruket på annat sätt än genom tekniskt invecklade åtgärder vid inkomstbeskattningen. Härmed sammanhängande frågor – bl. a. olika finansieringsmöjligheter – övervägs enligt vad som framgår av proposition 145 f. n. av regeringen. Eftersom resultatet av dessa överväganden enligt utskottets mening inte bör föregripas avstyrker utskottet motion 2330 yrkandena 5 och 6.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen avslår motionerna 1982/83:1597 och 1982/83:2115 yrkande 1.
2. att riksdagen avslår motion 1982/83:2115 yrkande 2.
3. att riksdagen avslår motion 1982/83:2325.
4. att riksdagen avslår motion 1982/83:2330 yrkandena 5 och 6.

Stockholm den 10 maj 1983

På skatteutskottets vägnar

ERIK WÄRNBERG

Närvarande: Erik Wörnberg (s), Knut Wachtmeister (m), Stig Josefson (c), Rune Carlstein (s), Olle Westberg (s), Bo Lundgren (m), Egon Jacobsson (s), Karl Björzén (m), Björn Molin (fp), Anita Johansson (s), Anna Lindh (s), Ewy Möller (m), Bruno Poromaa (s)*, Erkki Tammenoksa (s) och Ella Johnsson (c)*.

* Ej närvarande vid justeringen.

Reservationer

vid mom. 1

1. Knut Wachtmeister, Bo Lundgren, Karl Björzén och Ewy Möller (alla m):

Som framhålls i motion 1982/83:2114 får inte skogsvårdsavgiften utvecklas till en ren påлага på skogsbruket avsedd att användas för att allmänt finansiera statens utgifter. Den får heller inte utformas så att den medverkar till en ekonomisk omfördelning mellan olika skogsägarkategorier eller mellan olika regioner.

De medel som skogsvårdsavgiften ger ska användas för insatser som kommer hela skogsbruket till del. Någon uttaxering därutöver ska inte förekomma. Skogsvårdsavgiften bör därför sänkas till 0,3 % av det taxerade skogsbruksvärdet från och med den 1 juli 1983 på sätt som anges i motionen. Detta medför att skogsvårdsavgiften vid 1984 års taxering av praktiska skäl bör utgå med 0,4 %, dvs. medelvärdet av nuvarande 0,5 % och 0,3 %. Det anförda innebär att det i motion 2115 framställda yrkandet om sänkning av skogsvårdsavgifter bör bifallas.

Vi hemställer således vid mom. 1

att riksdagen med bifall till motion 1982/83:2115 yrkande 1 och med anledning av motion 1982/83:1597 antar följande

Förslag till**Lag om ändring i lagen (1946:324) om skogsvårdsavgift**

Härigenom föreskrivs att 1 § lagen (1946:324) om skogsvårdsavgift skall ha nedan angivna lydelse.

*Gällande lydelse**Reservanternas förslag*

1 §

Den, för vilken vid taxering till kommunal inkomstskatt såsom skattepliktig inkomst upptagits garantibelopp för jordbruksfastighet, som vid fastighetstaxering åsatts delvärdet skogsbruksvärde, skall betala skogsvårdsavgift. Avgiften utgör för varje beskattningsår *fem promille* av skogsbruksvärdet.

Har garantibeloppet ----- skogsvårdsavgift jämkas.

Skogsvårdsavgift utgår ----- hela krontal.

Den, för vilken vid taxering till kommunal inkomstskatt såsom skattepliktig inkomst upptagits garantibelopp för jordbruksfastighet, som vid fastighetstaxering åsatts delvärdet skogsbruksvärde, skall betala skogsvårdsavgift. Avgiften utgör för varje beskattningsår *tre promille* av skogsbruksvärdet.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1983. Äldre bestämmelser gäller fortfarande i fråga om avgift på grund av 1983 och tidigare års taxering. I fråga om 1984 års taxering utgör promilletalet 4.

2. Stig Josefson (c) och Ella Jonsson (c) har

dels ansett att det avsnitt av utskottets yttrande som börjar på s. 3 med "Med anledning" och slutar på s. 4 med "1597 och 2115" bort ha följande lydelse:

Den höjning av skogsvårdsavgiften som genomfördes 1981 avsåg i allt väsentligt att finansiera ett extra avdrag för vissa skogsuttag och det s. k. klenvirkesstödet. Att det extra avdraget numera har slopats har också medfört att en del av 1981 års höjning återtagits. Avsikten är nu att man – i enlighet med vad som föreslås i motion 1596 – också skall slopa klenvirkesstödet (JoU 1982/83:34). I konsekvens härmed bör givetvis den del av avgiften som finansierar detta stöd slopas. Som motionärerna konstaterar finns det därmed utrymme för att sänka skogsvårdsavgiften med 1 % fr. o. m. den 1 juli 1983. För år 1983 innebär detta – utslaget på hela året – en sänkning med 0,5 %.

Med det anförda tillstyrker utskottet motion 1597 och avstyrker motion 2115 i den mån den inte är tillgodosedd.

dels ansett att utskottet under mom. 1 bort hemställa

att riksdagen med bifall till motion 1982/83:1597 och med anledning av motion 1982/83:2115 yrkande 1 antar följande

Förslag till**Lag om ändring i lagen (1946:324) om skogsvårdsavgift**

Härigenom föreskrivs att 1 § lagen (1946:324) om skogsvårdsavgift skall ha nedan angivna lydelse.

*Gällande lydelse**Reservanternas förslag*

1 §

Den, för vilken vid taxering till kommunal inkomstskatt såsom skattepliktig inkomst upptagits garantibelopp för jordbruksfastighet, som vid fastighetstaxering åsatts delvärdet skogsbruksvärde, skall betala skogsvårdsavgift. Avgiften utgör för varje beskattningsår *fem promille* av skogsbruksvärdet.

Den, för vilken vid taxering till kommunal inkomstskatt såsom skattepliktig inkomst upptagits garantibelopp för jordbruksfastighet, som vid fastighetstaxering åsatts delvärdet skogsbruksvärde, skall betala skogsvårdsavgift. Avgiften utgör för varje beskattningsår *fyra promille* av skogsbruksvärdet.

Har garantibeloppet - - - - - skogsvårdsavgift jämkas.

Skogsvårdsavgift utgår - - - - - hela krontal.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1983. Äldre bestämmelser gäller fortfarande i fråga om avgift på grund av 1983 och tidigare års taxering. I fråga om 1984 års taxering utgör promilletalet 4,5.

vid mom. 3

3. Knut Wachtmeister, Bo Lundgren, Karl Björzén och Ewy Möller (alla m):

dels ansett att det avsnitt av utskottets yttrande som börjar på s. 3 med "Med anledning" och slutar på s. 4 med "1597 och 2115" bort ha följande lydelse:

Det centrala i problematiken kring utbudet av skogsråvara är skattesystemet. En genomgripande och varaktig sänkning av marginalskatterna är nödvändig för att påverka avverkningsbenägenheten inom det enskilda skogsbruket. Intill dess en sådan skattereform genomförts måste särskilda temporära regler införas. I annat fall är det en uppenbar risk att utbudet minskar. Detta gäller särskilt mot bakgrund av den försämring av skogskonstreglerna jämfört med virkesförsörjningens förslag som beslutats av riksdagen.

En administrativt enkel metod är då att medge ett extra avdrag från inkomst av skogsbruk av det slag som beslutats av vårriksdagen 1981. Enligt virkesförsörjningsutredningen borde ett avdrag av det slag som då infördes vara åtminstone dubbelt så stort för att medföra någon påtaglig avverkningsökning. Avdraget, som bör vara lika för leveransvirke, rotposter och egna uttag bör därför sättas till 15 % och gälla för avverkningar från den 1 juli 1983 och till den 30 juni 1985. Det anförda innebär att motion 1982/83:2325 bör bifallas.

Vi hemställer således vid mom. 3.

att riksdagen med bifall till motion 1982/83:2325 antar följande

Förslag till

Lag om extra avdrag för vissa skogsuttag

Härigenom föreskrivs följande.

1 § Fysisk person, dödsbo och familjestiftelse, som i sin självdeklaration redovisar intäkt av skogsbruk, har vid 1984–1986 års taxeringar till kommunal och statlig inkomstskatt rätt till ett extra avdrag i förvärvskällan i enlighet med bestämmelserna i denna lag.

2 § Det extra avdraget utgör femton procent av köpeskillingen för avyttrade skogsprodukter eller avverkningsrätter och saluvärdet av skogsprodukter som har tagits ut för förädling i egen rörelse.

Avdraget beräknas endast på intäkter som hänför sig till tiden den 1 juli 1983 – den 30 juni 1985.

3 § Extra avdrag medges endast om den skattskyldige framställer yrkande om sådant avdrag och företer tillfredsställande utredning om underlaget för avdragsberäkningen.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1983.